

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Joanna Misztal-Konecka

SSN Tomasz Szanciło (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa [...] Seminarium Duchownego w (...)
przeciwko K. M. i M. M.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 września 2019 r.,
zażalenia pozwanej K. M.
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt XV WSC (...) i XV Ca (...)

I. oddala zażalenie;

II. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P. na rzecz adw. W. E. kwotę 900 (dziewięćset złotych) powiększoną o należny podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną pozwanych K. M. i M. M. od wyroku Sądu Okręgowego w P. wydanego w sprawie z powództwa [...] Seminarium Duchownego w (...) o zapłatę, jako niedopuszczalną ze względu na fakt, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekraczała 50.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd ten podkreślił również, że skarga

kasacyjna powinna zostać złożona przez profesjonalnego pełnomocnika, a złożenie jej samodzielnie przez stronę nie było dopuszczalne (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła pozwana K. M., zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła:

- naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodziła przesłanka pozwalająca na odrzucenie skargi kasacyjnej w postaci niedopuszczalnej wartości przedmiotu zaskarżenia oraz niezłożenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika;

- naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że niniejsza sprawa cywilna dotyczyła praw majątkowych.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów zastępstwa procesowego tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej w postępowaniu zażaleniowym z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń niesatysfakcjonujących stron.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50.000 zł. Sprawa ma charakter majątkowy, jeżeli zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron. Wartość przedmiotu sporu, a następnie wartość przedmiotu zaskarżenia zostały w niniejszej sprawie określone na kwotę 6.726,74 zł. Nie można podzielić poglądu skarżącej, że sprawa, której dotyczyło postępowanie, jest sprawą o prawa

niemajątkowe, albowiem w rzeczywistości na skutek wyroku skarżąca utraciła prawo do lokalu, z którego została eksmitowana, co przyczyniło się także do naruszenia jej dóbr osobistych z tym związanych, które to są prawami niematerialnymi. Należy zwrócić uwagę skarżącej, że nie sposób jest w sprawie o zasądzenie kwoty 6.726,74 zł tytułem spłaty należności związanych z lokalem przypisać cech sprawy o prawa niemajątkowe. Żądanie pozwu dotyczyło powyższej kwoty z tytułu opłat czynszowych i za dostawę mediów (rozpatrywanych w postępowaniu uproszczonym) i tego roszczenia dotyczył zaskarżony wyrok. Sprawa o zapłatę czynszu, nawet jeżeli pozwana utraciła prawo do lokalu, nie ma charakteru sprawy niemajątkowej, co oznacza, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia. Jeżeli pozwane chciałyby dochodzić roszczeń o charakterze niemajątkowym, przysługują im ewentualnie właściwe środki procesowe.

Już zatem z tej tylko przyczyny skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu, a więc zaskarżone postanowienie było prawidłowe.

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Celem przymusu adwokacko-radcowskiego, który obejmuje także wniesienie skargi kasacyjnej, jest zapewnienie temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia odpowiedniego poziomu merytorycznego. Sporządzenie skargi kasacyjnej osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność odrzucenia skargi bez wzywania do uzupełnienia tego braku (zob. postanowienia SN: z dnia 16 marca 2006 r., III CZ 5/06, niepubl.; z dnia 5 października 2010 r., IV CZ 67/12, niepubl.; z dnia 21 września 2011 r., I CZ 59/11, niepubl.; z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 132/11, niepubl.). Nie jest zasadne odwołanie się do postanowienia Sądu II instancji z dnia 19 września 2017 r., gdyż wniosek pozwanych o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został odrzucony z powodu zakończenia postępowania z uwagi na niedopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej.

W konsekwencji, zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. art. 394¹ § 3 k.p.c.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego pozwaną z urzędu Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 8 pkt 4 w zw. z § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

jw